

JAK FIRMY HODNOTÍ VYUŽÍVÁNÍ ODPOČTU NA VÝZKUM A VÝVOJ

Závěrečná zpráva

Prosinec 2016

© 2016 Ipsos. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

AMSP ČR sdružuje na otevřené, nepolitické platformě malé a střední podniky a živnostníky i jejich organizace z celé České republiky.

Ve spolupráci se svými partnery AMSP ČR průběžně realizuje projekty cílené na aktuální otázky ve své oblasti působení, podporované výzkumy trhu. Cílem je získání obrazu o dané problematice a možnost další práce s těmito výstupy.

Partnerem průzkumu je společnost **Ayming**, mezinárodní specialista na oblast financování inovací a odpočtu na VaV.

Cílem výzkumu je zjištění, jak oslovené firmy **vnímají odpočet na VaV, jakým způsobem a proč ho využívají, jak vnímají náročnost jeho využívání a v neposlední řadě jak vnímají úlohu finančního úřadu, jaká byla zkušenost s kontrolou finančního úřadu a jaké měla tato kontrola případně následky.**

Metoda výzkumu

CATI – telefonické dotazování firem
ve dnech 22.-28.11.2016

Cílová skupina

Firmy uplatňující odpočet na výzkum a vývoj
z vybrané databáze Ayming

Velikost vzorku

114 firem

Výzkumný nástroj

Strukturovaný dotazník o délce 10 minut

Shrnutí výsledků

Většina firem využívajících odpočet vnímá tuto možnost **především jako finanční úsporu** (72 %). 24 % vidí v odpočtu primárně strategický nástroj konkurenceschopnosti s tím, že **výrazně více vnímají odpočet jako strategický nástroj menší firmy**.

3/4 firem považují přípravu na odpočet za náročnou. Za jeho nejslabší místa pak považují nejasnost definice výzkumu a administrativní náročnost.

26 % firem má zkušenost s kontrolou v souvislosti s odpočtem. **Polovina všech kontrolovaných firem vnímala průběh kontroly jako náročný, u menších firem hodnotí kontrolu jako náročnou dokonce 3/4 firem**.

Přestože většina kontrol proběhla korektně a bez větších problémů, **některé firmy si stěžovaly na neprofesionalitu** kontrolorů nebo jejich **neinformovanost**.

Výsledky v detailu

Přibližně 3/4 firem vnímají možnost odpočtu na výzkum a vývoj primárně jako finanční úsporu.

Jak vnímají firmy možnost odpočtu na výzkum a vývoj?
v %

Možnost odpočtu je vnímána primárně jako finanční úspora častěji firmami s vyšším obratem, naopak u subjektů s nižším obratem je častější vnímání odpočtu jako strategického nástroje.

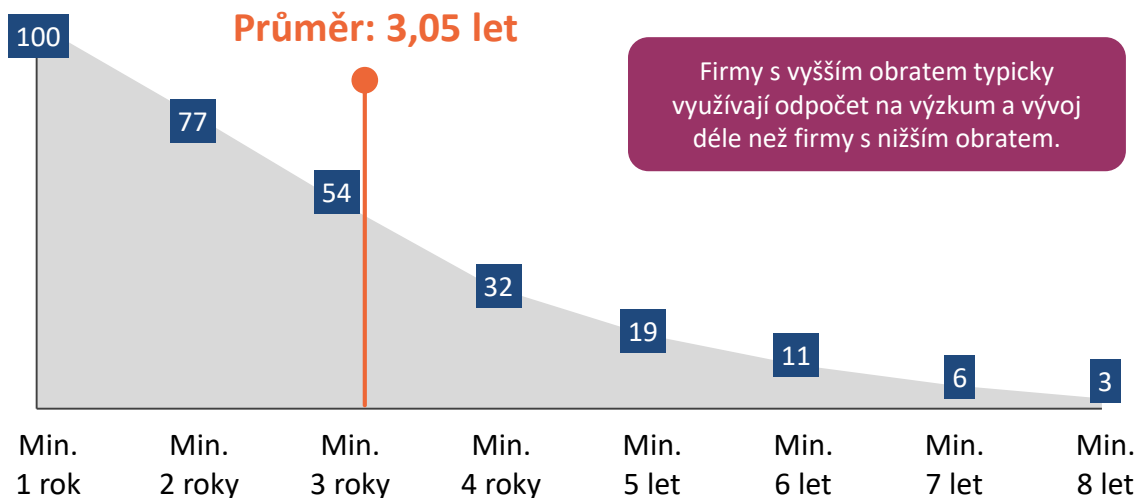
Komentář AMSP ČR:
Firmy považují nepřímou finanční podporu na výzkum a vývoj více za operativní nástroj, který jim v krátkém časovém období zredukuje náklady, než jako strategický nástroj pro posílení dlouhodobé pozice podniku.

Komentář Ayming:
Téměř ¼ firem vnímá odpočet na VaV primárně jako strategický nástroj pro rozvoj konkurenceschopnosti, což je u daňové úlevy významné a neobvyklé.

Q2. Ve vaší firmě vnímáte možnost odpočtu na výzkum a vývoj spíše jako....
n=114

Průměrná firma využívající odpočet na výzkum a vývoj tak činí již 3 roky.

Jak dlouho již firmy odpočet na výzkum a vývoj uplatňují?
v %

Komentář Ayming:

Průměrná doba uplatňování odpočtu ve 3 zdaňovacích obdobích je dostačujícím předpokladem pro hodnocení odpočtu na VaV firmou.

Dále z průzkumu vyplývá, že menší společnosti uplatňují kratší dobu. Možným důvodem je počáteční obava, kterou větší firmy z různých důvodů nemají (např. z důvodu zkušenosti s uplatňováním odpočtu na VaV v zahraničí).

Q1. Kolik let uplatňujete odpočet na výzkum a vývoj?
n=114

1/3 firem věnuje celou úsporu z odpočtu investicím do dalšího výzkumu a vývoje.

Jak firmy využívají úsporu z odpočtu? v %

Celou úsporu jsme investovali zpět do výzkumu a vývoje	35
Další rozvoj firmy mimo výzkum a vývoj	29
Část úspory jsme investovali zpět do výzkumu a vývoje	11
Obecně rozvoj firmy, investice	4
Personální ohodnocení pracovníků výzkumu a vývoje	3
Bonus, peníze do firmy	3
Běžný provoz	1
Něco jiného	3
Neumím odhadnout	18

Konkrétní citace respondentů:

„Rozvoj firmy, pro nové zaměstnance, nákup nových technologií, investice.“

„Podle potřeb firmy se investuje.“

„Investice do strojů a měřících zařízení, která nám umožní zkoumat dál.“

Komentář AMSP ČR:

I když firmy uvádějí, že hlavním důvodem je okamžitá úspora, je patrné, že tak činí ve prospěch dalšího rozvoje společnosti.

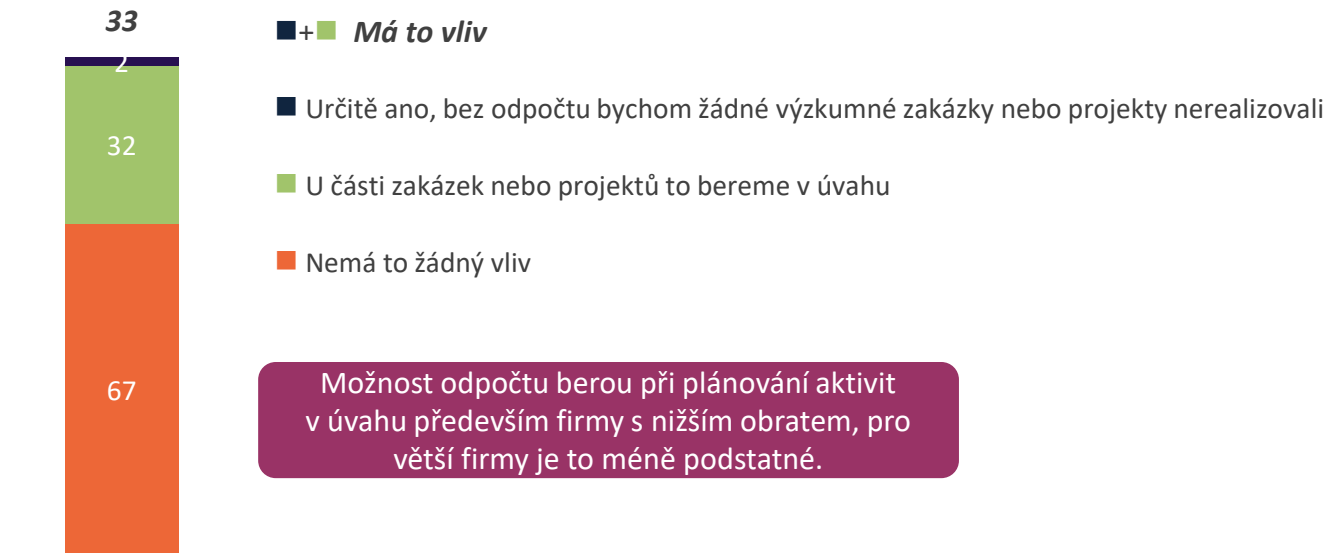
Komentář Ayming:

Téměř polovina firem (46 %) investuje získané prostředky zcela nebo z části zpět do VaV. Další 1/3 firem investuje získané prostředky zpět do rozvoje firmy.

Q6. Jak využíváte úsporu získanou odpočtem na výzkum a vývoj?
n=114

Třetina firem využívajících odpočet do určité míry podřizuje plánování aktivit ve výzkumu a vývoji této možnosti.

Má možnost odpočtu vliv na plánování aktivit ve výzkumu a vývoji? v %

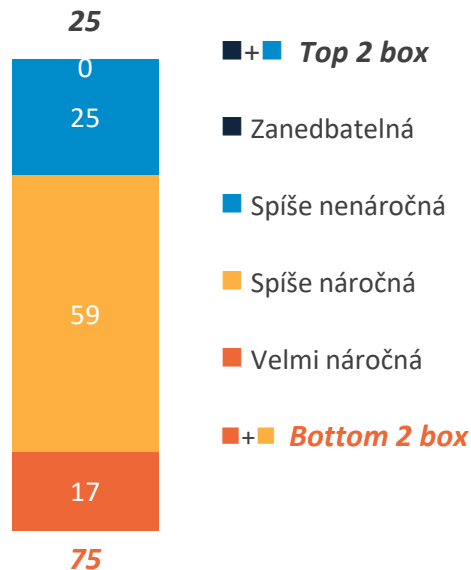

Komentář Ayming:
Téměř 45 % menších firem podřizuje své VaV aktivity možnosti uplatnění VaV odpočtu. U větších firem je možnost využití odpočtu na VaV o něco méně významná, ovšem dle zkušeností naší společnosti to často znamená, že by VaV aktivity sice byly realizovány, ale v jiném státu v závislosti třeba na levnější pracovní síle. To často nebývá na rozhodnutí lokálního managementu.

Q3. Do jaké míry ovlivňuje Vaše plánování aktivit ve výzkumu a vývoji nebo při akceptaci zakázek možnost využití odpočtu?
n=114

3/4 firem považují přípravu odpočtu na výzkum a vývoj za náročnou, cca 1/5 za dokonce velmi náročnou.

Hodnocení náročnosti přípravy na odpočet v %

Co je podle firem slabým místem odpočtu? v %

Nejasnost definice výzkumu a vývoje	32
Administrativní náročnost	29
Posouzení odpočtu finančním úřadem	20
Služby se nedají zahrnout	6
Celková nejasnost, netransparentnost	4
Dělá to externí firma, nutnost si najít externí firmu	1
Něco jiného	5

Komentář AMSP ČR:

Nejasnosti ohledně výkladu definice výzkumu a vývoje ze strany kontrolních orgánů, a tím i jejich rozdílný přístup, jsou firmami dlouhodobě považovány za problém při hodnocení odpočtů kontrolními orgány.

Komentář Ayming:

Lze předpokládat, že firmy, které hodnotí jako slabé místo posouzení odpočtu finančním úřadem, mají často na mysli právě posouzení, zda se jedná o VaV. Poté lze říci, že pro 52 % (32 % + 20 %) firem je klíčovou otázkou právě definice VaV.

Q4. Jak náročná je podle Vás příprava odpočtu na výzkum a vývoj?

Q5. Co je podle Vás slabým místem odpočtu na výzkum a vývoj?

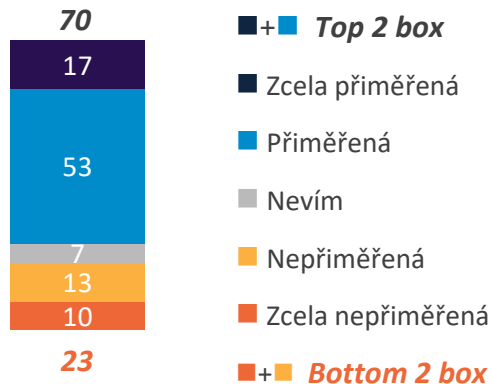
n=114

1 ze 4 firem absolvovala kontrolu v souvislosti s odpočtem. Pro polovinu zkontrolovaných firem byl průběh kontroly náročný.

26 % firem absolvovalo v souvislosti s odpočtem na výzkum a vývoj kontrolu nebo místní šetření Finančního úřadu.

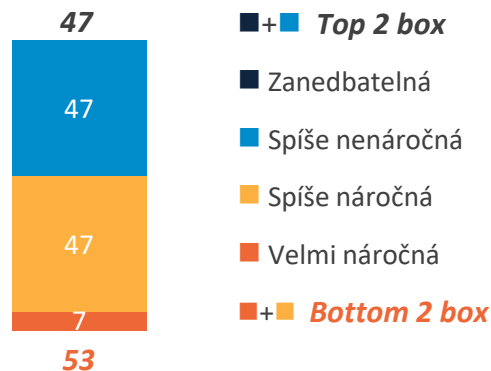
Hodnocení délky kontroly

v %

Hodnocení náročnosti kontroly

v %

Komentář Ayming:

Důležité je poznamenat, že kontrolu jako náročnou hodnotí téměř 75 % menších firem, zatímco mezi většími firmami cca 38 %. Důvody mohou být různé (menší firmy nemají personální ani odborné kapacity pro přípravu na kontrolu a její průběh a je pro ně tudíž více zatěžující, zvláště pokud jsou některé oblasti nejasně definované atp.).

Q7. Absolvovali jste v souvislosti s odpočtem na výzkum a vývoj kontrolu nebo místní šetření Finančního úřadu?

Q8. Jak byste ohodnotil\a průběh finanční kontroly co do její délky?

Q9. Jak byste ohodnotil\a průběh finanční kontroly co do její náročnosti?

n=114, 30 pro hodnocení délky a náročnosti kontroly (báze pouze ti, kteří kontrolu absolvovali)

Mezi kontrolovanými firmami se pohledy na přístup kontrolorů různí, objevují se i špatné zkušenosti.

Hodnocení přístupu kontrolorů v %

Korektní, slušné	33
Standardní, běžné, bez problému	20
Profesionální	10
Příliš důkladní	10
Chybí profesionalita, nezkušenost kontrolorů	10
Něco jiného	7

Konkrétní citace respondentů:

„Velmi vstřícní. Potřebovali jedno dovysvětlení, nic nezpochybňovali.“

„Zatím v pořádku, známe se s nimi, víme, co od sebe očekávat.“

„Neutrální. Nemůžu si stěžovat, ale že bych byl nejšťastnější, to taky ne.“

„Zatím jsou tajuplní, pořad kontrola ještě probíhá, zatím hledají chyby v detailech a způsob vyúčtování, ani je nezajímá faktický předmět výzkumu.“

„Řekl bych, že to je skoro šikana. Trvá to rok a opomíjí naše důkazy, vybírají to selektivně tak, aby našli chybu. Vytipovali si lidi, kteří u nás už řadu let nepracují a je u nich předpoklad, že nebudou s firmou tolik loajální.“

Komentář Ayming:

Přístup kontroly FÚ je u více než ½ firem hodnocen jako vstřícný či v pořádku. Některé konkrétní komentáře firem, které prezentovaly špatnou zkušenost s kontrolou FÚ, jsou znepokojující.

Q10. Jak byste ohodnotil/a průběh finanční kontroly co do přístupu kontrolorů?
n=30 (mají zkušenost s kontrolou)

Část kontrolovaných se domnívá, že kontroloři neměli dostatek informací, nebo byli neprofesionální.

Hodnocení profesionality kontrolorů v %

Konkrétní citace respondentů:

Dobré hodnocení, odbornost vysoká, dobrá	33
Kontroloři nemají dostatek informací	23
Neprofesionalita, nízká odbornost	13
Přiměřená, standardní, běžná	13
Něco jiného	7
Nevím	10

„Měli jsme dost podrobnou dokumentaci a oni nemuseli mít žádné doplňující otázky. Přístup po stránce odbornosti byl uspokojivý.“

„Věděli, o čem je řeč.“

Z hlediska financí jsou odborníci, z hlediska posouzení toho, jestli je to vývoj, tam to nestudovali.“

„Ti lidé v tom nemají zkušenosti, neznají návaznosti a pochody ve firmě.“

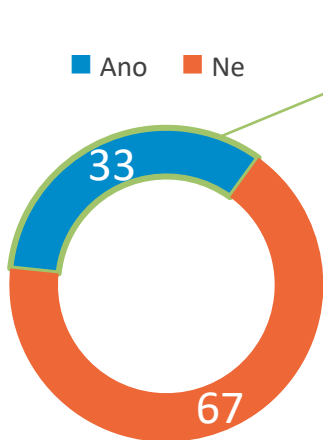
„Jejich odbornost je na nule. Nemůžete jim vysvětlit nic technického, jsou to jenom úředníci s ekonomickým vzděláním.“

Komentář Ayming:
33 % firem hodnotí činnost a odbornost kontrolorů jako dobrou a vysokou, 36 % firem hodnotí kontrolory naopak jako neprofesionální nebo neinformované. Takto polarizovaný výsledek může vést k úvaze o metodické či personální nevyváženosti jednotlivých kontrol.

Q11. Jak byste ohodnotil/a průběh finanční kontroly co do míry odbornosti kontrolorů?
n=30 (mají zkušenost s kontrolou)

U některých firem má kontrola negativní vliv na jejich budoucí využívání odpočtu, především kvůli administrativě.

Měla kontrola vliv na rozhodování o dalším využití odpočtu? v %

O jaký vliv šlo? – citace respondentů

„Pokud zjistíme, že je to zatížení administrativou, tak se toho vzdáme.“

„Vyplatí se to pouze na větší projekty z hlediska administrativní náročnosti.“

„Spíše záporný, nedostatky v posuzování a definování.“

„Zvažujeme, je to zatěžující. Cítím se být skoro šikanován.“

„Nechceme to už podstupovat.“

Komentář AMSP ČR:
Firmy čím dál častěji dochází k závěru, že malé projekty a tudíž i menší benefity, plynoucí z možných daňových odpočtů, se jim z důvodu vyšší administrativy a v nejasných podmínkách kontroly nevyplatí.

Komentář Ayming:
U 50 % menších firem měla kontrola FÚ vliv na to, zda budou odpočet na VaV dále využívat, zatímco u větších pouze u 22 % firem.

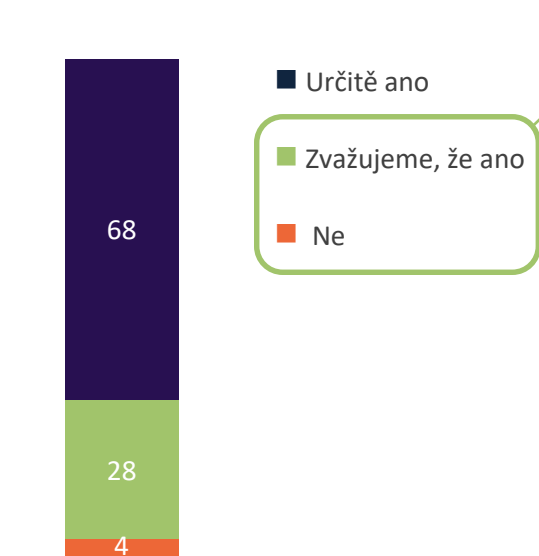
Q12. Má/Měla absolvovaná kontrola vliv na rozhodování o dalším využití odpočtu na výzkum a vývoj?

Q13. A jaký vliv kontrola měla? Můžete mi ho blíže popsat, prosím?

n=30 (mají zkušenost s kontrolou)

1/3 firem si není jistá, zda bude odpočet využívat i v budoucnu.

Plánuje firma využívat odpočet i v budoucnu? v %

Proč? – citace respondentů

„Nevím, jestli budeme mít vhodné projekty, které to budou splňovat.“

„Záleží, jak dopadne kontrola. Jestli budeme omezeni administrativou, že nestihneme dělat nic ve výrobě, tak to využívat dále nebudeme.“

„Je to na hranici toho, jestli se nám to vyplatí.“

„Podle příležitosti.“

„Máme několik projektů a zkoumáme možnost uplatnění.“

Komentář Ayming:

Téměř ¼ menších firem jako důvod, zda uplatňovat či neuplatňovat odpočet na VaV, uvádí to, „zda se vyplatí či nikoliv“, zatímco u větších firem tento důvod evidujeme pouze u 13 %.

Q15. Plánuje Vaše firma uplatňovat odpočet na výzkum a vývoj i nadále?

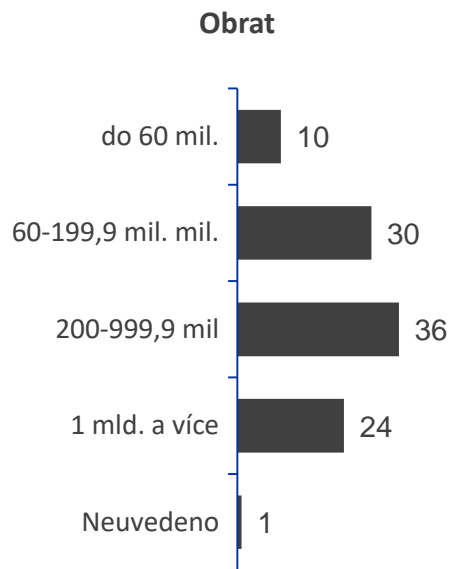
Q16. Z jakého důvodu?

n=114

Příloha: Obrat firem

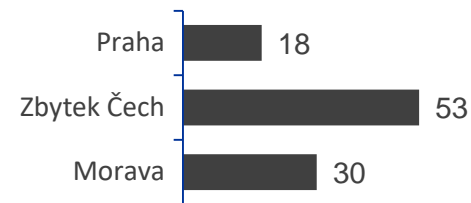
Struktura vzorku

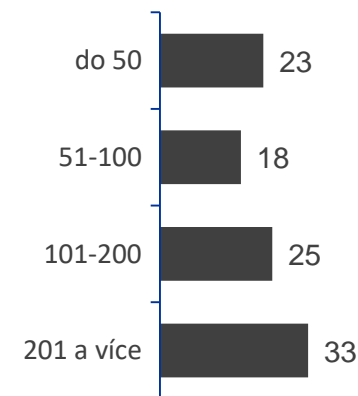
Okres

Hlavní město Praha	18	Tachov	2
Brno	10	Uherské Hradiště	2
České Budějovice	4	Vyškov	2
Vsetín	4	Žďár nad Sázavou	2
Beroun	3	Česká Lípa	1
Chrudim	3	Havlíčkův Brod	1
Jablonec nad Nisou	3	Hodonín	1
Karlovy Vary	3	Cheb	1
Plzeň-město	3	Chomutov	1
Příbram	3	Jindřichův Hradec	1
Trutnov	3	Klatovy	1
Břeclav	2	Kolín	1
Frydek Mýstek	2	Kroměříž	1
Jičín	2	Most	1
Karviná	2	Náchod	1
Kladno	2	Pardubice	1
Liberec	2	Praha-západ	1
Litoměřice	2	Rakovník	1
Mělník	2	Rychnov nad Kněžnou	1
Mladá Boleslav	2	Svitavy	1
Nový Jičín	2	Teplice	1
Olomouc	2	Ústí nad Labem	1
Přerov	2	Ústí nad Orlicí	1
Tábor	2	Zlín	1

Region

Počet zaměstnanců

Báze: 114